

Дубовик, С.В. Вибір оптимальної моделі фінансування інвестиційних проектів вітчизняними компаніями [Текст] / С. В. Дубовик // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XV Всеукраїнської науково-практичної конференції (8–9 листопада 2012 р.) / Українська академія банківської справи Національного банку України. – Суми : УАБС НБУ, 2012. – С. 69-71.

ради). Як видно, зі складу адміністративної ради, порівняно з чинним Законом, відсторонили представника АУБ, який представляв у цій структурі інтереси комерційних банків. Таким чином, це положення робить роботу Фонду більш ризиковою для фінансової стійкості банківської системи.

По-шосте, фактично відповідно до нового Закону в Україні з'являється ще один орган фінансового нагляду – Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, якому також будуть передані функції роботи з проблемними банками. Останнім часом звучить достатньо критики саме в цій частині нововведень: 1) ризик, пов'язаний з тим, що Фонд має менший досвід управління банками, ніж НБУ; 2) Фонд може виявитися інституційно неготовим до того, щоб справлятися зі своїми повноваженнями; 3) у Фонду немає інструментарію для фінансового оздоровлення банків, який є у НБУ.

Дослідження виконання загальноприйнятих принципів страхування депозитів в Україні засвідчило існування ряду суттєвих невідповідностей, головною з яких є несправедливість гарантування вкладів державних банків за рахунок державного бюджету, в той час як вклади всіх інших банків гарантуються за рахунок самих банків.

На нашу думку, сьогодні назріла реальна необхідність удосконалення існуючого інструментарію страхування банківських депозитів в Україні. Ми вважаємо, що необхідно відмовитися від участі держави в механізмі гарантування депозитів на користь застосування схеми державно-приватного партнерства та взаємного страхування під контролем саморегулюючих організацій в банківській системі. Це дозволить знизити ризик недобросовісної поведінки банків та позитивно вплине на фінансову стійкість банківської системи.

С. В. Дубовик, аспірант

ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”

ВИБІР ОПТИМАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ ВІТЧИЗНЯНИМИ КОМПАНІЯМИ

Під час вибору форм та інструментів фінансування крупних інвестиційних проектів вітчизняні компанії керуються двома основними критеріями: мінімізація витрат на отримання фінансування та можливість доступу інвесторів до управління підприємством.

Узагальнення теоретичного доробку дає змогу записати формулу розрахунку очікуваного прибутку від реалізації інвестиційного проекту для компаній, що мають котирування на організованому ринку акцій:

$$E[\pi_{F1}] = \frac{F_j M}{p_0} (N - F^E r_{md} - F^D F^{DM} r_{mb} - F^D F^{DI} r_{id}) - K_{F1} \quad (1)$$

де F_j – розмір компанії (обсяг інвестиційних можливостей);
 M – максимально можливий розмір компанії;
 p_0 – початковий розмір компанії;
 N – дохідність інвестиційного проекту для компанії;
 r – дохідність відповідного інструменту для інвестора;
 F – частка відповідно власного або запозиченого капіталу;
 F^{DM} – частка облігацій в запозиченому капіталі;
 F^{DI} – частка кредитів у запозиченому капіталі;
 K – транзакційні витрати компанії за наявності/відсутності котирувань акцій на біржі відповідно.

Очікуваний прибуток для компаній, що не мають котирування на організованому ринку акцій, відповідно становить:

$$E[\pi_{F2}] = \frac{F_j M}{p_0} (N - F^E r_{ud} - F^D r_{id}) - K_{F2} \quad (2)$$

З метою визначення нижньої межі (F^*) розміру активів компанії, яка збирається вийти на фондовий (організований) ринок, модель передбачає наявність транзакційних витрат “на перехід” (K_{F3}), а саме: $(1) = (2) + K_{F3}$, звідки отримуємо формулу:

$$F^* = \frac{(K_{F3} + K_{F1} - K_{F2}) p_0}{M (F^E (r_{ud} - r_{md}) + F^D (r_{id} - F^{DM} r_{mb} - F^{DI} r_{id}))} \quad (3)$$

Так, нижню межу обсягу активів української компанії для проведення прямого IPO за кордоном (з урахуванням найближчої попередньої

альтернативи – емісії євробондів або депозитарних розписок) можна розрахувати таким чином:

$$F^* = \frac{(L + S_i - S_{g/h}) P_0}{M \left(F^E (F_f^E r_f + F_i^E r_i - \alpha_i + \alpha_g) + F^D F_{g/h}^D r_{g/h} \right)} \quad (4)$$

- де F_f^E – частка звичайних акцій у власному капіталі;
 F_i^E – частка акцій, випущених у процесі IPO, у власному капіталі;
 $F_{g/h}^D$ – частка обсягу євробондів (депозитарних розписок) у запозиченому капіталі компанії;
 α – коефіцієнт, що характеризує ступінь готовності емітента “віддати” частину капіталу фінансовому посереднику (банку);
 S_i – трансакційні витрати компанії на проведення прямого IPO;
 $S_{g/h}$ – трансакційні витрати компанії на розміщення за кордоном депозитарних розписок та/або єврооблігацій.

О. О. Дутченко, канд. екон. наук,
ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”

ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ

Парафування Україною Угод щодо поглиблення зони вільної торгівлі з ЄС підтвердило незмінність євроінтеграційного вектору розвитку України на основі стандартів ЄС. Це передбачає здійснення процесів євроінтеграції в усіх секторах економіки України, в тому числі у банківській системі, та ставить перед банківською системою ряд завдань, у разі вирішення яких Україна стане активним учасником глобалізаційних процесів.

На жаль, сучасний стан розвитку банківської системи України характеризується вузьким колом надійних і кредитоспроможних позичальників та значною часткою проблемних кредитів і великих відрахувань до резервів. Тому, одним з кроків реформування банківської системи є удосконалення системи оцінки кредитоспроможності позичальника-юридичної особи, визначеної Положенням НБУ “Про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків” від 06.07.2000 № 279 (надалі – Положення № 279).